

NJEMAČKI PLAN ZA HDZ

Kako od Hrvatske stvoriti malu Bavarsku

Obzor 10.

Hans-Werner Sinn jedan je od najutjecajnijih njemačkih ekonomista i šef uglednog Münchenskog Ifo instituta s kojim za HDZ radi na programu gospodarskih reformi i zapošljavanja u Hrvatskoj. Iz HDZ-a su najavili da će taj program javnosti predstaviti u lipnju. Sinn je drugi po citiranosti njemački ekonomist kojeg nazivaju i "ekonomskim seizmografom" Njemačke. Iako se Ifo institut povezuje sa CDU/CSU-om, Sinn nerijetko kritizira i samu kancelarku Merkel. Britanski The Independent svrstao ga je 2011. među deset ljudi koji su promijenili svijet. Pitanje je može li pomoći HDZ-u da promijeni Hrvatsku.

Karamarka savjetuju
eksperti koji su od
DDR-a napravili
kapitalističku silu

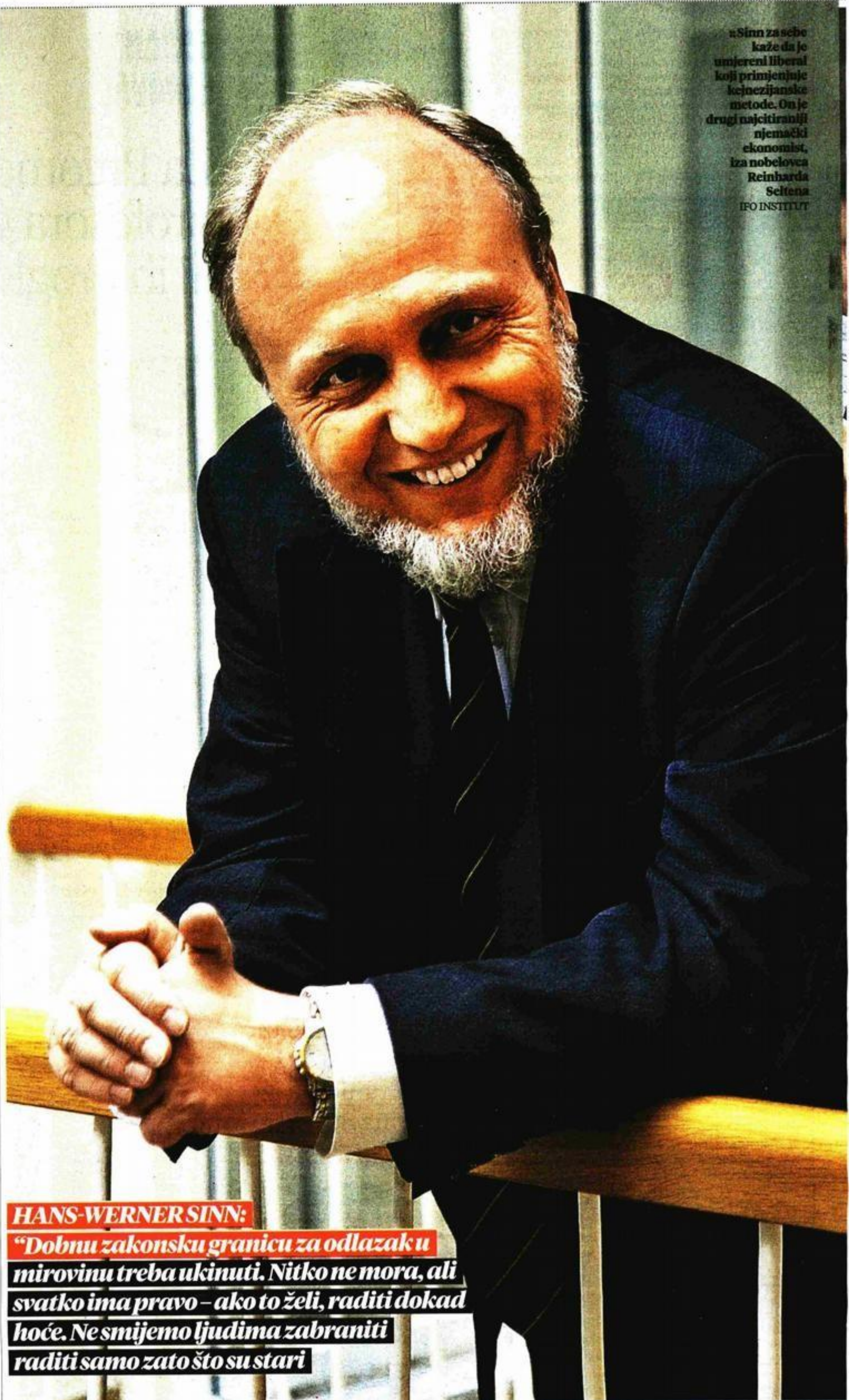
PORTRET RENOMIRANOG MÜNCHENSKOG IFO INSTITUTA I NJEGOVA KARIZMATIČNOG ČELNIKA HANSA-WERNERA SINNA, KOJI RADE NA GOSPODARSKOM PROGRAMU HDZ-a

Z

akonsku dobnu granicu za odlazak u mirovinu treba ukinuti. Nitko ne mora, ali svatko ima pravo – ako to želi, raditi dokad hoće. Ne smijemo ljudima zabraniti raditi samo zato što su stari.” Ovim je riječima odluku njemačke velike koalicije da se dobna granica za umirovljenje sa 65 podigne na 67 godina, a svima koji imaju 45 godina staža granica spusti na 63 godine, komentirao Hans-Werner Sinn, jedan od najutjecajnijih njemačkih ekonomista i šef uglednog Münchenskog Ifo instituta. Hans-Werner Sinn i Ifo institut hrvatskoj su javnosti zanimljivi stoga što za HDZ rade na programu gospodarskih reformi i zapošljavanja u Hrvatskoj. Iz HDZ-a najavili su da će ovaj program javnosti predstaviti u lipnju. Mirovinska reforma u Njemačkoj jedna je od ključnih preokupacija Hansa-Wernera Sinna i Ifo instituta. Za očekivati je da im je mirovinska reforma visoko na listi prioriteta i u Hrvatskoj gdje je taj problem puno izraženiji. Naime, Njemačka ima samo oko pet posto nezaposlenih i na 10 umirovljenika dolazi 18 radnika, dok se u Hrvatskoj broj radnika i umirovljenika gotovo izjednačio. S druge strane, Hrvatska se suočava s rekordno velikom nezaposlenošću mladih (u EU su gore samo Grčka i Španjolska), dok Njemačka s Austrijom prednjači po broju mladih koji imaju posao. Očekuje se da Sinn i njegov Ifo institut ponude program za zapošljavanje mladih. Ideja je gotovo potpuno ukinuti porezna davanja na plaće mladih na početku njihova rada, ponajviše smanjenjem zdravstvenih doprinosa, jer nema logike da zdravstveni doprinos jednako plaćaju 20-godišnjaci i 60-godišnjaci. A sa zapošljavanjem mladih stvorio bi se prostor za rješavanje još jedne bolne točke hrvatskog gospodarstva – rezanje preglomazne državne uprave. Gotovo sigurno Ifo institut će inzistirati na privatizaciji poduzeća u većinskom državnom vlasništvu. Tu je i reforma lokalne samouprave. A zajednički nazivnik svih mjera je – fiskalna disciplina. Na tome inzistiraju, bez ikakvog popuštanja, i Sinn i Ifo institut.

Tko je Hans-Werner Sinn i kakav je to institut koji bi trebao ponuditi rješenje za pokretanje hrvatskog gospodarstva?

Ifo institut osnovan je nedugo nakon 2. svjetskog rata, 1949. godine u Münchenu, i već 66 godina neodvojivi je dio njemačkog gospodarstva i društva. Puno ime mu je Ifo institut – Leibnitz-institut za ekonomska istraživanja pri Sveučilištu u Münchenu. Radi se o jednom od najvećih njemačkih ekonomskih instituta koji analizira ekonomske politike i svaki mjesec objavljuje poznati “Ifo indeks poslovne klime u Njemačkoj”, koji je vjeran pokazatelj gospodarske slike najvećega europskoga gospodarstva. Danas Ifo institut zapošljava 193 osobe. Riječ je o vodećem think-tanku Njemačke koji je osmislio gotovo sve gospodarske mjere na kojima se temeljila njemačka ekonomija posljednje desetljeće. Ifo institut usko se povezuje s CDU/CSU-om, koje je savjetovao u više mandata, a o njihovoj vezi svjedoči i činjenica da su njegovi znanstvenici često imali izvršne funkcije u njemačkoj administraciji. Iako je blizak politici Angele Merkel,

«Sinn za sebe kaže da je umjeren liberal koji primjenjuje keynezijanske metode. On je drugi najcitaniji njemački ekonomist, iza nobelovca Reinharda Seltena IFO INSTITUT

HANS-WERNER SINN:

“Dobnu zakonsku granicu za odlazak u mirovinu treba ukinuti. Nitko ne mora, ali svatko ima pravo – ako to želi, raditi dokad hoće. Ne smijemo ljudima zabraniti raditi samo zato što su stari”

Analiziramo
pet koraka koje
bi Ifo institut
mogao savjetovati
Tomislavu
Karamarku ako
dode na vlast

1. Iz HDZ-a su najavili da će svoj program gospodarskih reformi, na kojem radi Ifo institut, predstaviti u lipnju

2. Joachim Pfeiffer (dolje) i Klaus-Peter Willsch (desno) članovi su Odbora za gospodarstvo Bundestaga koji Hrvatskoj savjetuju stabilnu poreznu politiku i reformu javne uprave. Willsch je i savjetnik HDZ-ovog gospodarskog tima

Karamarka savjetuju njemački eksperti koji su od DDR-a napravili kapitalističku silu

Na krilima Ifo instituta, uz stotine milijardi maraka poticaja, bivša Istočna Njemačka udvostručila je svoju ekonomsku snagu – mogu li to ponoviti i s Hrvatskom uz EU fondove, **piše Antonio Mandir**

to nimalo ne sputava čelnika instituta H-W. Sinna da žestoko kritizira kancelarku kad se ne slaže s njezinim potezima.

Ifo institut radi na sedam područja: konjunkturi, javnom sektoru, socijalnoj politici i tržištu rada, ljudskom kapitalu i inovacijama, industrijskoj ekonomiji i novim tehnologijama, okolišu i obnovljivim izvorima energije te izvoznju ekonomiji. Cilj njihovog rada je, kako kažu, razviti "novu socijalnu tržišnu ekonomiju".

Kada se u Njemačkoj kaže Ifo institut svi istoga trenutka pomisle na njegova čelnika Hansa-Wernera Sinna (66) koji je na njegovu čelu od veljače 1999., točno 16 godina. Hans-Werner Sinn za sebe kaže da je umjereni liberal koji primjenjuje kejnzijanske metode. On je drugi najcitatiraniji njemački ekonomist, iza nobelovca Reinharda Seltena, a britanski The Independent svrstao je Sinna 2011. među deset ljudi koji su promijenili svijet. Većina njemačkih političara na pitanje od kojega bi ekonomista prvo potražili savjet ističe upravo Hansa-Wernera Sinna. Zanimljivo, riječ "Sinn" na nje-

mačkom jeziku znači "smisao". Sinn je žestoko napao kancelarku Merkel kada je popustila s uvođenjem bankarske unije jer, kazao je, ta je unija kolektivno jamstvo za dugove bana-ka u eurozoni, a oni su triput veći od dugova država i da nema smisla za jamce tih dugova proglasiti porezne obveznike, umirovljenike i šteditelje u zemljama EU koje nisu u krizi. "Njemačka s bankarskom unijom riskira da izgubi 500 milijardi eura", upozorio je Sinn kancelarku Merkel. Bijes njemačke javnosti Sinn je na

Od 1991. BDP na istoku Njemačke porastao je 100 posto (sa 9751 eura na 19.500 eura) dok je na zapadu Njemačke rastao 12%

sebe navukao u listopadu 2008. kada je na početku globalne krize izjavio da se "sada progone njemački menadžeri kao uzročnici krize, kao što su se 1929. progonili Židovi". Nakon neumjesne usporedbe, reagirale su židovske udruge i političari sa svih ideoloških spektara, nakon čega se Sinn ispričao već istoga dana.

Za dužničko ropstvo na jugu Europe Sinn okrivljuje Europsku središnju banku koja je tiskanjem novca financirala njihov deficit i novo zaduživanje. Sinn se otvoreno zalaže i za izlazak Grčke iz eurozone i povratak drahmi jer s jakim eurom Grčka nikada neće postati konkurentna i nikada doći do gospodarskog rasta kojim bi mogla vraćati svoj dug.

"Alexis Tsipras jedan je od rijetkih grčkih političara koji je shvatio prirodu problema i zato je spreman preuzeti rizik", dao je Sinn podršku Tsiprasu dok je u kampanji prijetio da će Grčku izvući iz eurozone.

Novinar njemačkog izdanja Financial Timesa Mark Schieritz Hansa-Wernera Sinna nazvao je "ekonomskim seizmografom Republike", koji već 30

Britanski The Independent svrstao je Sinna 2011. među deset ljudi koji su promijenili svijet

Sinn je napao kancelarku Merkel kada je popustila s uvođenjem bankarske unije: "Njemačka s bankarskom unijom riskira izgubiti 500 milijardi eura"

godina postavlja trendove u njemačkoj ekonomiji.

Za Hrvatsku je zanimljiva činjenica što je Ifo institut 1993. godine otvorio podružnicu u gradu Dresdenu kako bi iz neposredne blizine pratio proces prilagodbe bivšeg socijalističkog istočnonjemačkog gospodarstva tržišnom gospodarstvu Zapadne Njemačke. Ifo institut radio je i na programu prilagodbe gospodarstva bivše Istočne Njemačke puno uspješnijem zapadnonjemačkom gospodarstvu. Iz podataka koje je objavio IFO institut razvidno je da je istočnonjemačko gospodarstvo u razdoblju od 1991. do danas uhvatilo priključak sa Zapadnom Njemačkom – primjerice prosječna plaća u Istočnoj Njemačkoj je sa 57 posto u 1991. porasla na 83 posto prosjeka u Zapadnoj Njemačkoj u 2008. Istovremeno, BDP po stanovniku porastao je točno 100 posto (sa 9751 eura na 19.500 eura), dok je u Zapadnoj Njemačkoj u tom razdoblju porastao 12 posto.

Prilagodba gospodarstva bivšeg DDR-a zapadnonjemačkom tržištu financirana je stotinama milijardi, neki spominju i više od tisuću milijardi tadašnjih njemačkih maraka kroz "solidarni porez". A težište je bilo transformacija socijalističkog gospodarstva pod upravom jednog od najrigidnijih komunističkih režima u socijalno tržišno gospodarstvo. – Provedba reformi, velike investicije, poticanje poduzetništva, modernizacija proizvodnje, inovacije, sve je to iz Zapadne prenjeto u Istočnu Njemačku te su kroz zajednički rad ostvareni sinergijski efekti – komentira Ivana Maletić, predsjednica HDZ-ova Odbora za regionalni razvoj i EU fondove.

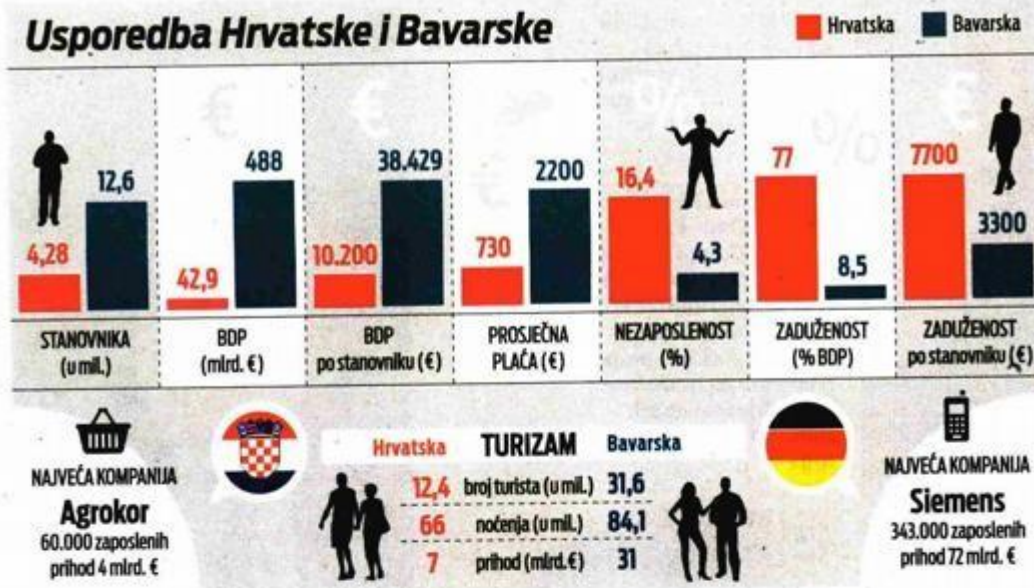
Može li se recept restrukturiranja gospodarstva Istočne Njemačke primijeniti i na Hrvatsku i u kojem dijelu? Sigurno je da je danas problem prilagodbe našeg gospodarstva tržištu EU manji nego što je 1990. bio problem prilagodbe istočnonjemačkog gospodarstva, ali je ipak težak put koji Hrvatska mora proći. – Zato nam je iskustvo i znanje Ifo instituta dragocjeno. Mi nemamo na raspolaganju stotine zapadnonjemačkih mi-

nastavak na
12. stranici

DVADESET STRUČNJAKA NJEMAČKOG IFO INSTITUTA PROUČAVA HRVATSKU

Usporedba Hrvatske i Bavarske

Tragaju za modelom po kojim bi Hrvatska postala mala Bavarska

IFO institut osnovan je 1949. godine u Münchenu i već 66 godina neodvojivi je dio njemačkog gospodarstva

lijardi maraka, ali imamo EU fondove koje ova vlada ne koristi – kazala je Ivana Maletić.

Uz pomoć Ifo instituta u HDZ-u najavljuju sveobuhvatan plan gospodarskog oporavka, koji podrazumijeva reformske zahvate u čitavom nizu područja, kao što su državna uprava, lokalna samouprava, javna poduzeća, zdravstveni i mirovinski sustav, zatim cjelovita porezna reforma, reforma tržišta rada i obrazovnog sustava... Ali sve to neće biti dovoljno ako se ne uloži u podizanje konkurentnosti gospodarstva, privlačenje investicija. Ključno je i korištenje EU fondova. – Jačanjem gospodarstva, a ne povećavanjem poreznog opterećenja trebamo povećati prihodovnu stranu proračuna – kaže Ivana Maletić.

U bivši DDR Zapadna Njemačka je devedesetih godina poslala 35.000 činovnika da uvedu red u javni sektor, privatizirala je sva državna poduzeća – 95 posto novih vlasnika nije iz Istočne Njemačke, a novim investicijama

Sinn se zalaže za izlazak Grčke iz eurozone i povratak drahmi jer s jakim eurom Grčka nikada neće moći vratiti svoje dugove

ojačala kemijsku industriju koja je sada perjanica razvoja bivše Istočne Njemačke. Strahovito puno uloženo je u obnovljive izvore energije i sada je u tom segmentu ovo područje lider u Njemačkoj. – Reindustrijalizacija je jedna od ključnih mjera našeg programa, ona je naprosto nužnost. Ta je tema aktualna na razini cijele EU, Europska komisija već je izradila dokument o novoj industrijskoj politici. Nakon ulaganja u navodnjavanje i unapređenje poljoprivredne proizvodnje, očekujemo znatan rast prehrambeno-prerađivačke industrije. A poticat ćemo i modernizaciju postojećih industrija kroz ulaganja u nove tehnologije i inovacije. Poticat ćemo i razvoj digitalne i informatičke industrije, koja ja najbrže rastuća na svijetu, kao i transporta, te energetike i izgradnje energetskog čvorišta na području Hrvatske – kazala je Ivana Maletić. Ona ističe da je Hrvatskoj nužna i neophodna i pronatalitetna politika, pogotovo zbog iseljavanja mladih i obrazovanih.

Ifo institut ponekada zna i prilično omanuti – u godišnjoj prognozi za ekonomski rast Njemačke u 2014. zauzeli su tek 34. mjesto od 48 njemačkih instituta koji su prognozirali rast BDP-a. “Profesor Smisao” i još 20 eksperata iz Ifo instituta, u čijoj mreži stalnih suradnika ima i više nobelovaca s područja ekonomije, pokušat će Hrvatskoj ponuditi ekonomski model koji bi od Hrvatske jednoga dana trebao stvoriti Njemačku, ili Bavarsku.

IVANA MALETIĆ, HDZ-ova europarlamentarka i predsjednica HDZ-ovog Odbora za regionalni razvoj i EU fondove LUKA STANZL/PIXSELL

